

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA
UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE
KLASA: UP/I-612-08/07-06/0328
URBROJ: 532-05-01-02-02/4-26-03
Zagreb, 30. ožujka 2026.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" broj 145/24 i NN 151/25) i članka 17. stavka 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 128/25), donosi

ODLUKU

1.

Na osnovi provedenog ispitivanja i usklađivanja s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara utvrđeno je da Umijeće izrade slavonskog kožnog prsluka, zaštićen kao nematerijalno kulturno dobro Rješenjem KLASA: UP/I-612-08/07-06/0328, URBROJ: 532-04-02-07-2 od 27. rujna 2007. godine i upisan u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-3359, ima status kulturnoga dobra. Ovom kulturnom dobru mijenja se naziv tako da glasi: „Umijeće izrade tradicijskih slavonskih kožuharsko-krznarskih odjevnih predmeta“.

2.

Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1. ove Odluke:

- identificiranje, evidentiranje, dokumentiranje, znanstveno-stručno istraživanje, praćenje stanja
- omogućavanje dostupnosti javnosti sukladno načinima na koje nositelji upravljaju pristupom vlastitoj kulturnoj baštini ili njezinu dijelu
- poticanje prenošenja i njegovanja u izvornoj i drugim sredinama, poticanje revitalizacije kulturnog dobra ili njegovih segmenata
- uključivanje tema vezanih uz nematerijalna kulturna dobra u programe formalnoga i neformalnoga obrazovanja
- osiguravanje međusektorskog i interdisciplinarnog pristupa zaštiti i očuvanju uz prilagodbe suvremenim potrebama zajednica i nositelja
- povećanje vidljivosti, promicanje uloge i značenja kulturnoga dobra u društvu
- uključivanje zaštite i očuvanja kulturnog dobra u razvojne programe, planove i strategije
- u provedbe mjera zaštite potrebno je uključiti nositelje i po potrebi zajednicu, osigurati njihov pristanak u svim fazama provedbe mjera

3.

Nositelji su sve pravne i fizičke osobe evidentirane na Popisu nositelja koji je sastavni dio ove Odluke. Nositelj kulturnoga dobra dužan je provoditi mjere zaštite radi njegova očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra. Područni konzervatorski ured/služba dužan je o svim promjenama Popisa nositelja obavijestiti stručnu službu nadležne Uprave Ministarstva kulture i medija.

4.

Za predmetno nematerijalno kulturno dobro nalaže se upis izmjene njegova naziva utvrđenog u točki 1. ove Odluke te mjera zaštite i očuvanja kulturnog dobra utvrđenih u točki 2. ove Odluke u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z-3359**.

O b r a z l o ž e n j e

Člankom 17. stavkom 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike propisana je obveza Ministarstva kulture i medija da ispita i uskladi s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", broj 145/24 i NN 151/25) rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra koja su važila do dana stupanja na snagu ovog Zakona, a ne sadrže sve propisane podatke o stanju kulturnog dobra i s njime usklađene mjere zaštite i očuvanja utvrđene konzervatorskim podlogama i drugim propisanim dokumentima.

U postupku ispitivanja Rješenja o zaštiti nematerijalnog kulturnog dobra Umijeće izrade slavonskog kožnog prsluka KLASA: UP/I-612-08/07-06/0328, URBROJ: 532-04-02-07-2 od 27. rujna 2007. godine, upisanog u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-3359, utvrđeno je da postoji potreba za izmjenom naziva kulturnoga dobra, cjelokupnoga obrazloženja te popisa nositelja. Slijedom navedenoga, naziv kulturnog dobra „Umijeće izrade slavonskog kožnog prsluka“ mijenja se tako da glasi: „Umijeće izrade tradicijskih slavonskih kožuharsko-krznarskih odjevnih predmeta“. Navedena izmjena naziva predmetnog kulturnog dobra upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-3359. Za predmetno kulturno dobro utvrđeno je sljedeće:

Umijeće izrade tradicijskih slavonskih kožuharsko-krznarskih odjevnih predmeta specifično je za istočnu Hrvatsku. Kožni i krzneni predmeti u narodnom stvaralaštvu toga područja proizvodi su obučarskog (opančarskog, papučarskog, cipelarskog i čizmarskog), kožuharskog i krznarskog (kožuharsko-krznarskog) i remenarsko-sedlarskog obrta. Kožuharsko-krznarski obrt ima tradiciju staroga europskog obrta. Na hrvatskim prostorima datira od kraja 16. stoljeća. Proizvodi tog obrta nose odlike lokalnoga karaktera s dvjema važnim komponentama: prvo, opće poznavanje obrade kože i krzna, što je baština čitavoga kožuharskoga reda i predstavlja iskustvo stjecano i taloženo kroz praksu niza naraštaja; drugo, naslijeđeni kroj i ustaljeni način ornamentiranja kožuharsko-krznenih proizvoda u nekoj sredini, što predstavlja osnovne elemente koje kožuhar preuzima prilikom obuke. Kožuharsko-krznarski obrt, najčešće u prošlosti nazivan *čurčijski*, u krajevima istočne Hrvatske povijesno je usko povezan i isprepleten. Tijekom razdoblja od 1950. do 1960. godine, pod utjecajima i potrebama suvremenijeg življenja, krznarski je obrt izdvojen kao samostalan. U današnje vrijeme tradicijski su obrti u opadanju, pa tako i kožuharsko-krznarski, a potrebe za izrađenim predmetima i dalje su izražene. U sklopu ženskog odijevanja u *Šokadiji*, uz starije inačice narodnih nošnji, obvezno su u prošlosti nošeni kratki, mali ženski svečani kožuščići, *cifrani* kožicama, ogleđalcima i stakalcima, zatim *pokajni kožuščići*, *kožušci* bez rukava, s velikim prednjim polukružnim izrezom i kopčanjem s prednje strane na tri kožna dugmeta uz pomoć kožnih petlji. S unutrašnje strane kože redovito je ostavljeno janjeće runo. Oko vratnoga i prednjega otvora, kao i po cijelom donjem dijelu prišivena je tamna ukrasna janjeća *maca*. Za svakidašnje radne prigode žene su nosile i dugačke kožuhe do struka. *Pršnjak* je gornji muški kožuharski odjevni predmet do pasa, bez rukava. Najčešće je izrađen od kože svijetlosmeđe boje, s prednje i stražnje strane sasvim zatvoren, a u cijelom donjem dijelu lagano polukružno krojen. Kopčanje se izvodi s lijeve strane ispod pazuha, uz pomoć petlji i kožnih dugmeta, i na lijevom ramenu s dva dugmeta. Cijela središnja prednja strana i donji polukružni dio ukrašeni su bogatim kožnim aplikacijama biljnih ornamente sa stiliziranim granama, cvjetovima, laticama i drugim motivima ispod kojih su ubačena ogleđalca ili stakalca, što stvara bogati i blještavi dojam. Kožne aplikacije najčešće su u crvenoj, žutoj, *tirše* zelenoj, crnoj i plavoj boji. Oni s apliciranim višebojnim kružnim *bobicama* nazivani su *bobičari*. *Pršnjak* po unutrašnjoj strani ima krzno, a po vratnom otvoru crnu krznenu *macu*, što je zadnjih desetljeća najčešće umjetno. Veliki *cifrani* muški *kožusi* izrađivani su na isti način kao i *pršnjaci*. Po kroju su dugački do gležnja i dugih rukava. Nošeni su zimi u *svagdašnjim* i svečanim prilikama: mladi muškarci nosili su više *cifrane*, a stariji s manje uresa. Stariji tipovi velikih *kožuha* rađeni su od čiste bijele kože bez aplikacija, a noviji su bojeni i više *cifrani*. *Opaklije* su prostrani gornji muški zimski radni ogrtači od kože i krzna, dugački do listova ili do gležnja, bez rukava, u obliku *pelerine*. To je *čurčijski* – kožuharski rad sastavljen od osam većih komada kože. Unutarnje runo je od *rackulja* ovce – dugačke dlake, kao i kod velikog kožuha. Aplicirane ukrasne kožice resile su samo rubove po dnu *opaklije* i oko prednjih otvora. Zanimljivost toga odjevnog predmeta jest *ogrlica* – izduženi stražnji ukrasni dodatak oko vratnog otvora od crnoga janječeg runa. *Opaklije* su u prošlosti imale samo bogatije kuće. Danas se izrađuju ženski *kožuščići* i muški *pršnjaci*, najčešće za potrebe kulturno-umjetničkih

društava, a rjeđe za turističku ponudu, i to zbog složenosti i dugotrajnosti izrade, nedostatka prirodnih materijala, veće tržišne cijene te manje potražnje. U lokalnoj zajednici razvijena je svijest o postojanju i važnosti tradicijskog kožuharsko-krznarskog umijeća i potrebi prenošenja na mlade naraštaje.

Nakon ispitivanja i usklađivanja Rješenja citiranoga u izreci ove Odluke, a na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje statusa kulturnoga dobra, na sjednici održanoj 2. listopada 2024. godine, predložilo je donošenje Odluke kojom se utvrđuje da Umijeće izrade slavonskog kožnog prsluka, zaštićeno kao nematerijalno kulturno dobro Rješenjem KLASA: UP/I-612-08/07-06/0328, URBROJ: 532-04-02-07-2 od 27. rujna 2007. godine i upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-3359, ima status kulturnoga dobra u smislu članaka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te mu je promijenjen naziv u „Umijeće izrade tradicijskih slavonskih kožuharsko-krznarskih odjevnih predmeta“ te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, a u vezi s člankom 17. stavkom 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske određuje sustav mjera zaštite (točka 2. Odluke) kao i upis izmjena u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 4. Odluke).

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

RAVNATELJ
Tomislav Petrincec, d. i. a.

Dostaviti:

1. *Svim nositeljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija:*
  - Stjepan Posavčević, [REDACTED]
  - Milan Mićo Ivanković, [REDACTED]
  - Vlatko Gribl, [REDACTED]
  - Željko Babić, [REDACTED]
  - Karmela Babić, [REDACTED]
  - Snježana Žarković, [REDACTED]
  - Tomislav Livaja, [REDACTED]
  - Vlado Lakušić, [REDACTED]
  - Ivan Ilišević, [REDACTED]
  - Nada Soldan, [REDACTED]
2. Muzej Brodskog Posavlja, Ulica Ante Starčevića 40, 35000 Slavonski Brod
3. Muzej Slavonije Osijek, Trg Svetog Trojstva 6, 31000, Osijek
4. Gradski muzej Vukovar, Županijska ul. 2, 32000 Vukovar
5. Gradski muzej Vinkovci, Trg bana Josipa Šokčevića 16, 32100 Vinkovci
6. Muzej Đakovštine, Ante Starčevića 34, 31400 Đakovo
7. Gradski muzej Požega, Matice hrvatske 1, 34000 Požega
8. Gradski muzej Županja, Savska 3, 32270 Županja
9. Zavičajni muzej Slatina, Ante Kovačića 1, 33520 Slatina
10. Institut za etnologiju i folkloristiku, Šubićeva 42, 10000 Zagreb
11. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10000 Zagreb
  - Područna konzervatorska služba Vukovar, Županijska 5, 32000 Vukovar
  - Područni konzervatorski ured Osijek, Kuhačeva 27, 31000 Osijek
  - Područna konzervatorska služba Požega, M. Peića 3, 34000 Požega
  - Područna konzervatorska služba Slavonski Brod, A. Starčevića 43, 35000 Slavonski Brod

- Odjel za etnografsku i nematerijalnu kulturnu baštinu, ovdje
- 12. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, 10000 Zagreb
- Odjel za Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, ovdje
- Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/07-06/0328

URBROJ: 532-05-01-02-02/4-26-04

Zagreb, 30. ožujka 2026.

Popis nositelja nematerijalnoga kulturnog dobra

Umijeće izrade tradicijskih slavonskih kožuharsko-krznarskih odjevnih predmeta

Nositelji dobra dužni su provoditi mjere zaštite radi njezina očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra, pridržavajući se njegove povijesno tradicijske matrice i pojavnosti. O svim promjenama nositelja nadležno tijelo je dužno obavijestiti stručnu službu nadležnu za nematerijalnu kulturnu baštinu, koje će sukladno izmjenama revidirati Popis nositelja.

Fizičke/pravne osobe koje prakticiraju ili aktivno promiču **Umijeće izrade tradicijskih slavonskih kožuharsko-krznarskih odjevnih predmeta:**

1. Stjepan Posavčević, [REDACTED]
2. Milan Mićo Ivanković, [REDACTED]
3. Vlatko Gribl, [REDACTED]
4. Željko Babić, [REDACTED]
5. Karmela Babić, [REDACTED]
6. Snježana Žarković, [REDACTED]
7. Tomislav Livaja, [REDACTED]
8. Vlado Lakušić, [REDACTED]
9. Ivan Ilišević, [REDACTED]
10. Nada Soldan, [REDACTED]

1
RASPISATELJ

Tomislav Petrinec, dipl. ing. arh.

